

1	GEBED
----------	--------------

Bid om Gods leiding door Zijn Geest, voor bewustwording van Zijn aanwezigheid en voor het luisteren naar Zijn stem. Wijd deze groep en les over gemeente bouw toe aan de Heer.

2	UITWISSELEN (20 minuten) [STILLE TIJDEN] 2 KORINTIËRS 4 - 6
----------	---

Deel (of lees) om de beurt in het kort wat je in een van je stille tijden uit de toegewezen Bijbelgedeelten geleerd hebt (2 Korintiërs 4 - 6). Luister naar de persoon die deelt, neem hem serieus en accepteer hem. Ga niet verder in op wat hij vertelt. Maak aantekeningen.

3	MEMORISATIE (5 minuten) [SLEUTELVERZEN IN JOHANNES] (5) JOHANNES 4:24
----------	---

Repeteer twee aan twee.

(5) Johannes 4:24. God is Geest en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.

4	ONDERRICHT (85 minuten) [KERKELIJKE FEESTDAG] DE DAG VAN DE HEER: DE DAG VAN RUST, GEMEENSCHAP EN BEDIENING
----------	---

Inleiding. “De dag van de Heer” is de feestdag waarop christenen rusten en bijeenkomen voor gemeenschap, aanbedding en bediening. We willen leren wat de Bijbel leert over “de sabbat”, die op *de zevende dag van de week* gehouden werd. En we willen leren over “de dag van de Heer” die op *de eerste dag van de week* gehouden werd. Waarom komen christenen over de hele wereld op de dag van de Heer bijeen? Wat horen christenen op de dag van de Heer te doen?

De dagen van de week worden in verschillende culturen in de wereld op verschillende manieren ingedeeld. Gedurende de oudtestamentische periode werd de sabbat op de laatste dag van de week gehouden: *de zevende dag of de zaterdag*. De christenen gedurende de nieuwtestamentische periode vierden de dag van de Heer op *de eerste dag van de week: namelijk de zondag*. Heel veel christenen in de wereld volgen hun voorbeeld en vieren de dag van de Heer op zondag.

Christenen in bepaalde moeilijke landen vieren de dag van de Heer op hun nationale rustdag, die op een donderdag, vrijdag of zaterdag kan zijn, afhankelijk van de cultuur waar zij wonen. Wat belangrijk is, is “het doel van de dag van de Heer” en niet “op welke dag van de week” het gevierd wordt.

A. DE WET IN HET OUDE TESTAMENT EN IN HET NIEUWE TESTAMENT

1. De wet in het Oude Testament.

De wet in het Oude Testament kan als volgt ingedeeld worden:

(1) De morele wet.

De morele wet (Exodus 20:1-17; Deuteronomium 5:6-21) is de manier waarop God wil dat Zijn verlostes mensen *leven*.

(2) De ceremoniële wet.

De ceremoniële of rituele wet was de manier waarop God gedurende de oudtestamentische periode wilde dat Zijn mensen tot Hem *naderden, Hem aanbaden en Hem dienden*.

(3) De burgerlijke wet.

De burgerlijke wet voor de volkstaat van Israël was de manier waarop God gedurende de oudtestamentische periode wilde dat Zijn oudtestamentische volk, Israël, *functioneerde als een (theocratisch) volkstaat*. Het bestond uit wetten met betrekking tot eigendommen, leningen, huwelijken, rechtszaken, slavernij, oorlog, moord, enz. (Exodus 21:1 tot 23:9; Deuteronomium 16:18 tot 26:19).

2. De ceremoniële wet van het Oude Testament.

De oudtestamentische ceremoniële wet bevatte bepalingen en regels met betrekking tot vier gebieden van aanbedding: heilige mensen, heilige plaatsen, heilige tijden en heilige handelingen.

(1) Heilige mensen.

Deze wetten zijn voor de priesters en de Levieten (Exodus 28-29,39; Leviticus 8-10,21-22; Numeri 8).

(2) Heilige plaatsen.

Deze wetten zijn voor de tabernakel en later de tempel te Jeruzalem (Exodus 20:24-26; Exodus hoofdstukken 25-27,30,35-38; Leviticus 24:1-9; Deuteronomium 12).

(3) Heilige tijden.

Deze wetten zijn voor de ingestelde vastendag (Leviticus 16, 23:27; Numeri 28-29; Jesaja 58:1-12 en vergelijk dat met Zacharia 8:19 en Lukas 18:12) en de andere ingestelde feesten (Exodus 23:14-19; Leviticus 23:1-44; Deuteronomium 16:1-17), vooral de sabbat, het sabbatsjaar en het jubeljaar (Exodus 23:10-13; 31:12-17; Leviticus 25:1-28).

(4) Heilige handelingen.

Deze wetten zijn voor de besnijdenis (Genesis 17), de reinigingsriten (Leviticus 12-15; Numeri 19), het eten van rein voedsel (Leviticus 11,15; Deuteronomium 14:3-21), de offeranden (Leviticus 1-7,22; Numeri 28:1-15), de eerstgeborenen van mensen, de eerstelingen van dieren en de eerste vruchten van de oogst (Exodus 13:1-16; Numeri 18:14-20; Deuteronomium 15:19-23; zie Richteren 13:7; 1 Samuël 1:28) en drie verschillende tienden (Leviticus 27:30-33; Numeri 18:20-32; Deuteronomium 12:17-19; 14:22-29; zie 16:16-17).

3. De wet in het Nieuwe Testament.

(1) De morele wet wordt in de nieuwtestamentische periode *gehandhaafd*.

De morele wet wordt juist uitgelegd in Matteüs 5; wordt samengevat in Matteüs 22:36-40, Markus 12:30-31 en Romeinen 13:8-10; en is de standaard voor het christenleven in Johannes 13:34-35. De morele wet blijft de manier waarop God wil dat Zijn verlore volk in het Oude Testament en het Nieuwe Testament wandelt.

(2) De ceremoniële wet werd *vervuld, opgeheven en afgeschaft*.

De ceremoniële wet werd door de eerste komst van Christus vervuld (Matteüs 5:17) en daarom opgeheven (Kolossenzen 2:14) en afgeschaft (Efeziërs 2:14-15).

(3) De burgerlijke wet van de volksstaat Israël werd door de beginselen van het koninkrijk van God *vervangen*.

De burgerlijke wet werd door het onderricht van Jezus Christus over het koninkrijk van God (Matteüs 5,6,7,13 en 18 en in al de gelijkenissen van Jezus over het koninkrijk) vervangen. God wil dat Zijn mensen in alle volken van de wereld functioneren als burgers van het koninkrijk van God (zie de Bergrede).

4. Wat het Nieuwe Testament leert met betrekking tot de onderdelen van de oudtestamentische ceremoniële wet.

(1) De oudtestamentische ceremoniële wet was een *schaduw* van de nieuwtestamentische *werkelijkheid*.

Lees Kolossenzen 2:16-17; Hebrëeën 8:5,13; 10:1. De ceremoniële wet was *een schaduw van de toekomstige werkelijkheid*. De nieuwtestamentische boeken van Romeinen, Galaten, en Hebrëeën leren duidelijk dat Jezus Christus “de schaduwen” (de oudtestamentische ceremoniële wetten) heeft vervuld en “de werkelijkheden” heeft geïntroduceerd.

(2) De oudtestamentische priesters waren schaduwen van de nieuwtestamentische Christus en christenen.

Lees Hebrëeën 7:23-28. Voor christenen is Jezus Christus de enige priester, omdat alleen Hij volmaakt zondeloos is en voor eeuwig leeft. Alleen Jezus Christus is *de Apostel* en *Hogepriester* van onze belijdenis (Hebrëeën 3:1), *de Herder* (Pastor) en *Opziener* (letterlijk: Bisschop) van onze zielen (1 Petrus 2:25), *de Opperherder* van de kudde van God (1 Petrus 5:4). En het Nieuwe Testament leert *de priesterschap van gelovigen* (1 Petrus 2:9-10).

(3) De oudtestamentische tempel was een schaduw van de nieuwtestamentische Gemeente.

Lees Efeziërs 2:21-22 en 1 Petrus 2:4-11. Voor christenen is de wereldwijde gemeenschap van christen gelovigen (de Gemeente/Kerk) de enige tempel.

(4) De oudtestamentische sabbat was een schaduw van de nieuwtestamentische dag van de Heer.

Lees Hebrëeën 4:1-11.

- De zevende dag van de week vierde *de voltooiing* van Gods scheppingswerk en *het begin* van leven op de aarde.
- Maar de eerste dag van de week viert *de voltooiing* van Gods verlossingswerk in Christus en *het begin* van het nieuwe (eeuwige) leven.
- Voor christenen komt de uiteindelijke sabbatsrust pas wanneer zij sterven en voor eeuwig in de zichtbare tegenwoordigheid van God (Christus) mogen leven, aanvankelijk in de hemel en later op de nieuwe aarde.

De functies van de oudtestamentische sabbatsdag waren:

- één dag per week apart zetten van dagelijkse arbeid om op adem te komen (Exodus 23:12)
- een heilige bijeenkomst houden (Leviticus 23:3)
- goed doen en levens redden (Markus 3:4).

Deze functies zijn overgegaan op de zondag, de dag waarop Gods verlossingswerk door Christus voltooid werd en waarop het nieuwe leven in Christus op de aarde begon.

(5) De oudtestamentische vasten

was een schaduw van de nieuwtestamentische vreugde.

Lees Markus 2:18-22; Johannes 16:19-22. Voor christenen zijn de *vastendagen van treuren* veranderd in *vreugdevolle feestdagen* (Zacharia 8:19), omdat Christus alles wat nodig was voor verlossing volbracht heeft en bovendien onophoudelijk aanwezig is (Matteüs 28:20).

(6) Het oudtestamentische paasfeest

was een schaduw van de nieuwtestamentische Goede Vrijdag en Avondmaal viering.

Lees 1 Korintiërs 5:6-13; 1 Korintiërs 11:18-32. Voor christenen is het paaslam het plaatsvervangend zoenoffer van Jezus Christus en vieren zij feest, niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid (1 Korintiërs 5:7-8). Zij vieren geregeld Avondmaal ter gedachtenis aan het lichaam en bloed van Christus aan het kruis (1 Korintiërs 11:24-26).

(7) De oudtestamentische besnijdenis

was een schaduw van de nieuwtestamentische wedergeboorte.

Lees Romeinen 2:28-29 en Kolossenzen 2:11. Voor christenen is de enige ware besnijdenis de besnijdenis van hun hart door de wedergeboorte door de Heilige Geest.

(8) De oudtestamentische reinigingsriten

waren een schaduw van de nieuwtestamentische doop met water.

Lees Markus 1:8; Johannes 3:22-25; Handelingen 10:47-48; Handelingen 22:16. Voor christenen is de enige reinigingsrite de doop met water, die de doop met de Heilige Geest symboliseert (en dus het deelhebben aan het volbrachte verlossingswerk van Christus, zoals bijvoorbeeld de afwassing van alle zonden of volkomen vergeving van zonden).

(9) Het oudtestamentische eten van (ceremonieel) rein voedsel

was een schaduw van het nieuwtestamentische heilig leven.

Lees Markus 7:18-23; 1 Timoteüs 4:3-5. Voor christenen is alle eten rein en dus geschikt voor consumptie. Anders dan bij Joden en Moslims, gaat het bij christenen niet om “onrein en rein” voedsel, niet om “wat de mond ingaat”, maar om “wat uit de mond en uit het hart komt”! “Maar de dingen die uit de mond komen, komen voort uit het hart, en die verontreinigen de mens. Want uit het hart komen voort kwaadaardige overwegingen, *alle* moord, overspel, ontucht, diefstal, valse getuigenissen, lasteringen. Deze dingen zijn het die de mens verontreinigen; maar het eten met ongewassen handen verontreinigt de mens niet” (Matteüs 15:18-20)!

(10) De oudtestamentische offeranden

waren een schaduw van het nieuwtestamentische zoenoffer van Christus.

Lees Romeinen 3:25, Hebréeën 2:17; 9:28; 1 Johannes 4:10. Voor christenen is hun enige plaatsvervangend zoenoffer de dood van Jezus Christus aan het kruis.

(11) De oudtestamentische eerstgeborene

was een schaduw van de volledige toewijding aan Christus in het Nieuwe Testament.

Lees Matteüs 6:33; Lukas 9:23. Voor christenen wordt niet alleen de eerstgeborene (de eerstelingen van dieren en eerste vruchten van de oogst), maar allen en alles door God geheiligd en aan Hem toegewijd.

(12) De oudtestamentische tienden

waren een schaduw van het nieuwtestamentische geven.

Lees Lukas 6:38; 2 Korintiërs 9:6-15. De drie verschillende tienden van de oudtestamentische openbaring werden gegeven om enerzijds de tempelaanbidding met priesters en ceremoniën in Jeruzalem en anderzijds de burgerlijke belasting van Israël voor de armen in stand te houden. Voor christenen zijn de tienden vervangen door vrijwillig en blijmoedig geven om de uitbreiding van het koninkrijk van God (en wereldwijde Christelijke Kerk) te bevorderen.

Conclusie. De Bijbel leert duidelijk dat Jezus Christus de wet niet terzijde geschoven heeft, maar de wet heeft vervuld (Matteüs 5:17) en veranderd (Hebréeën 7:12).

- Jezus Christus heeft de bepalingen van de morele wet (de Tien Geboden) hersteld en gehandhaafd (Matteüs 22:36-40).
- Maar Hij heeft de bepalingen van de ceremoniële wet opgeheven (Kolossenzen 2:14) en afgeschaft (Efeziërs 2:14-15)!

De ceremoniële wetten mogen nooit meer in de Christelijke Kerk geïntroduceerd worden en zo weer scheiding brengen tussen mensen die de ceremoniële wet houden¹ en mensen die de ceremoniële wet niet houden (Efeziërs 2:14-15)! Let

¹ Joden (die de Thora inclusief de 613 toegevoegde wetten van de Farizeeërs houden), de Moslims (die de Sharia houden) en wettische christenen (die

op de ernstige waarschuwing: “U bent van Christus losgeraakt, u die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; en daarmee bent u uit de genade gevallen” (Galaten 5:4)!

B. DE SABBAT IN HET OUDE EN HET NIEUWE TESTAMENT

1. Het houden van de sabbat was een onderdeel van de oudtestamentische ceremoniële wet.

Ontdek en bespreek. Wat was Gods doel (bedoeling) met de oudtestamentische sabbat?

(1) De oudtestamentische sabbat - een dag die afgezonderd werd.

Lees Exodus 20:8-11; Deuteronomium 5:12-14. De HEERE gaf Zijn verlost mensen uit de slavernij van Egypte Tien Geboden om te onderhouden, niet als regels om daardoor verlost te worden, maar als *regels om als verlost mensen te leven!* Het vierde gebod werd ingesteld om de sabbat (de zevende of laatste dag van de week) te heiligen. “Heiligen” betekent van de andere dagen van de week *afzonderen* om ze *toe te wijden* aan de doelstellingen van God voor die dag.

(2) De oudtestamentische sabbat - een dag voor rust.

Lees Genesis 2:2-3; Exodus 23:12. Gods eerste bedoeling met de sabbat was om één dag van de zes andere werkdagen in de week af te zonderen zodat de mens *kan rusten en op adem komen (verkwikt kan worden, nieuwe energie kan opnemen).*

(3) De oudtestamentische sabbat - een dag voor een bijeenkomst.

Lees Leviticus 23:3. Gods tweede bedoeling met de sabbat was om één dag van de andere zes werkdagen in de week af te zonderen zodat Zijn mensen *God en elkaar in een heilige bijeenkomst konden ontmoeten.*

Dus het vierde gebod leert de wijsheid om één uit elke zeven dagen van de week af te zonderen voor rust en herstel en voor aanbidding en bediening.

2. De Joodse godsdienstige leiders en leraren hebben de bedoeling van de oudtestamentische wet gewijzigd.

Ontdek en bespreek. Hoe hebben de Joodse leiders en leraren de wet in het Oude Testament gewijzigd?

(1) De Joodse godsdienstige leiders hebben het vierde gebod gewijzigd.

Lees Jesaja 29:13; Markus 2:23 - 3:6. Al in de tijd van de profeet Jesaja (740-680 v.C.) begonnen de godsdienstige leiders van Israël nieuwe regels voor de godsdienst op te stellen. Vooral in de periode tussen het laatste boek in het Oude Testament en het eerste boek in het Nieuwe Testament (400 – 0 v.C.) hebben de Joodse godsdienstige leiders *veel nieuwe wetten geproduceerd* waarvan zij zeggen dat ze de oudtestamentische wetten uitlegden.

De sabbat begon met zonsondergang op vrijdag en eindigde met zonsondergang op zaterdag. De Joodse godsdienstige leiders en leraren produceerden een lijst van *39 verboden werken op de sabbat*. Bijvoorbeeld, je mag op de sabbat niet werken; je mag niet verder dan een sabbatsreis wandelen, je mag geen voedsel voorbereiden op de sabbat en je mag niets dragen op de sabbat enz. Zij beschuldigden de discipelen van Jezus, die ook Joden waren, van schending van de sabbat omdat zij wat aren plukten en aten. “Oogsten” op de sabbat was verboden. Zij leerden dat God de mens voor (het onderhouden van) de sabbat gemaakt had. Door dergelijke menselijke wetten toe te voegen aan Gods wet hebben de Joodse godsdienstige leiders en leraren de wet veranderd in een zware last die geen mens kon dragen. Daarom zei Jezus, “dat de mensen zonder Herder vermoeid waren (Matteüs 9:36) en nodigde Hij hen uit, “Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven” (Matteüs 11:28).

(2) De Joodse godsdienstige leiders hebben de betekenis van de hele oudtestamentische wet gewijzigd.

Lees Galaten 3:25-27; Kolossenzen 2:17; Hebreëen 10:1; Handelingen 15:1,5; Romeinen 9:30-33; Matteüs 23:3-4. In plaats van de oudtestamentische wet te beschouwen als een schaduw die naar de werkelijkheid van de Verlosser, Jezus Christus, wijst, hebben de Joodse godsdienstige leiders en leraren de wet tot het middel van rechtvaardiging (verlossing) gemaakt! Zij leerden dat alleen door de wet te onderhouden een mens verlost (in Gods ogen gerechtvaardigd) kon worden. Zij bedoelden niet alleen Gods geschreven wet in het Oude Testament, maar ook de honderden door hun gemaakte wetten die zij eraan toegevoegd hadden! De Joden maakten vooral de besnijdenis en het onderhouden van de sabbat onontbeerlijk (noodzakelijk) voor de verlossing (Handelingen 15:1)!

Maar de Joodse godsdienstige leiders waren hypocrieten, omdat zij zelf zich niet aan de geboden hielden en toch verwachtten dat hun volgelingen zich daaraan hielden. “Zij zeggen het, maar doen het zelf niet. Want zij binden lasten samen die zwaar zijn en moeilijk om te dragen, en zij leggen ze op de schouders van de mensen; maar zij willen die zelf met geen vinger verroeren” (Matteüs 23:3-4). Zij hebben de oudtestamentische wet in een ondraaglijk last veranderd!

(3) De Joodse godsdienstige leiders hebben Gods geboden verruild voor hun eigen tradities.

Lees Markus 7:1-13. Jezus zei dat de Joodse godsdienstige leiders en leraren de geboden van God opzij gezet hadden om hun eigen dwaze mensgemaakte tradities te onderhouden! Zij hadden de oudtestamentische wet begraven onder een berg van 365 zelfgemaakte verboden en 248 zelfgemaakte geboden (in totaal 613 traditionele wetten). Hun uitleg van de oudtestamentische wet was gekant tegen wat God in het Oude Testament bedoelde te leren.

zich aan traditionele wetten van hun kerkgenootschap houden).

God had bedoeld dat de oudtestamentische wet *een voorbereiding* was voor de komende Verlosser en *een illustratie* voor Zijn komende werk van verlossing! Bijvoorbeeld, het offerlam wees vooruit naar het zoenoffer van het Lam van God (2 Korintiërs 5:7). Maar de Joodse godsdienstige leiders en leraren hebben de wet veranderd in *het middel voor verlossing*. Zij leerden dat gehoorzaamheid aan de wet mensen zou rechtvaardigen voor God! Daarom hadden mensen ook geen Verlosser van zonden nodig! Zij leerden dat de komende Messias niet een Verlosser van zonden, maar een Verlosser van de politieke onderdrukking van de Joden door de heidenvolken zou zijn en dat de Messias de hele wereld in een Joods koninkrijk zou veranderen! Later zouden andere godsdiensten in de wereld hun voorbeeld volgen en de wet tot het middel van verlossing maken. Zij allen dwaalden!

3. De sabbat zoals door Jezus Christus in het Nieuwe Testament uitgelegd.

Ontdek en bespreek. Hoe beschouwt Jezus Christus de oudtestamentische sabbat?

(1) De oudtestamentische sabbat werd gemaakt om de mens te dienen.

Lees Markus 2:18-27; Matteüs 5:4; Romeinen 12:15; 2 Korintiërs 1:3-7. De ceremoniële wet was een schaduw van de toekomstige werkelijkheid die in Jezus Christus gevonden wordt (Kolossenzen 2:17; Hebreeëen 10:1). De ceremoniële wet werd vertegenwoordigd door *de oude wijn (de oude inhoud) die in oude wijnzakken (de oude vormen) bewaard werd*. Het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus wordt vertegenwoordigd door *de nieuwe wijn (de nieuwe inhoud) die in nieuwe wijnzakken (de nieuwe vormen) gegoten wordt (en gegoten moet worden)*.

Bijvoorbeeld: Jezus benadrukte dat christenen die in Zijn tegenwoordigheid leven met vreugde mogen feesten in plaats van met droefheid moeten vasten. Zij moeten zich verblijden in plaats van treuren. Deze viering is een geestelijke viering en een innerlijke vreugde over Zijn volbrachte verlossingswerk en onophoudelijke aanwezigheid. Dit is niet in strijd met treuren samen met andere christenen wanneer zij verdrukt en vervolgd worden!

Door Zijn eerste komst heeft Jezus Christus een nieuwe orde geïntroduceerd (Hebreeëen 9:8-11). Hij bracht een nieuwe inhoud, namelijk: de werkelijkheden in plaats van de schaduwen en deze werkelijkheden vereisten nieuwe vormen!

De uiterlijke vorm van vasten of houden van de sabbat behoorde tot de oude orde. Jezus zegt, “De sabbat is gemaakt ter wille van de mens, niet de mens ter wille van de sabbat” (Markus 2:27). De sabbat werd ingesteld *na* de schepping van de mens, niet om een last voor de mens te zijn, maar juist om een zegen voor de mens te zijn! Hij werd niet ingesteld om 39 door mensen gemaakte wetten met betrekking tot de sabbat te onderhouden, maar om te rusten van het werk van de afgelopen week en op adem te komen en om met andere christenen bijeen te komen om God te aanbidden. Dit waren de eerste twee doelen van de sabbat.

(2) De oudtestamentische sabbat werd gemaakt om God te dienen.

Lees Markus 2:28 - 3:6. Jezus zegt, “De Zoon des mensen is Heere, óók van de sabbat.” De godsdienstige leiders van de Joden hadden geen bevoegdheid om regels voor het houden van de sabbat te maken! Alleen Jezus Christus heeft die bevoegdheid! Bijvoorbeeld, wanneer het noodzakelijk is om mensenlevens te redden zoals in het geval van David (1 Samuël 21:1-6; 1 Samuël 22:14-20), of om mensen te genezen zoals in Markus 3:4, dan moet het ceremoniële aspect van het vierde gebod (het rusten *op de zevende dag*) terzijde gezet worden. Jezus zegt, “Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden?” (Markus 3:4)?

Daarom was het derde doel van de sabbat om God te dienen door goed te doen en levens te redden, bijvoorbeeld door hen te voeden en te kleden of door het evangelie aan hen te verkondigen (Matteüs 11:5). Het onderricht van Jezus toont aan dat Jezus het ceremoniële aspect van het vierde gebod (namelijk: de zevende dag) vervangen heeft door wijze, geestelijke en opbouwende principes (om goed te doen en levens te redden).

Christenen pasten deze principes vooral toe op de eerste dag van de week. Zij noemde het “de dag van de Heer” omdat Jezus Christus de wet vervuld had (Matteüs 5:17) en Zijn werk van verlossing (Zijn opstanding uit de dood en de uitstorting van de Heilige Geest) op de eerste dag van de week voltooid heeft!

C. DE DAG VAN DE HEER IN HET NIEUWE TESTAMENT

- De oudtestamentische “sabbatsdag” (de zevende dag van de week) viert de voltooiing van Gods *schepping* en het begin van *leven op de aarde* (Genesis 2:1-3).
- De nieuwtestamentische “dag van de Heer” (de eerste dag van de week) viert de voltooiing van Gods *herscheping* (verlossingswerk in Jezus Christus) en het begin van het nieuwe en *eeuwige leven* voor christenen op de aarde (Lukas 24:1-8; Romeinen 6:4-7)!

De dag van de Heer is belangrijk voor christenen, omdat alle grote gebeurtenissen in de heilsgeschiedenis op de eerste dag van de week plaatsvonden! De eerste dag van de week is in de Bijbel “de zondag”.

Ontdek en bespreek. Waarom is de dag van de Heer zo belangrijk in het Nieuwe Testament?

1. Jezus Christus stond op uit de dood op de eerste dag van de week.

(1) De nieuwtestamentische “dag van de Heer” is de dag waarop Christus opstond uit de dood.

Lees Matteüs 28:1. De Evangelieën zeggen heel duidelijk dat Jezus Christus “na de sabbat (de zevende dag, zaterdag)”, “heel vroeg op de eerste dag van de week (de zondag)” uit de dood was opgestaan.

(2) De nieuwtestamentische “dag van de Heer” is de dag die het volbrachte verlossingswerk van Christus verzekerde.

Lees 1 Korintiërs 15:54-57; Hebrëeën 2:14; Filippenzen 2:8-11. De lichamelijke opstanding van Jezus Christus bewees dat de zonde, de dood en de duivel overwonnen waren! De lichamelijke opstanding van Jezus Christus is Gods gewaarborgde verzekering aan de wereld dat Hij het volbrachte zoenoffer van Jezus Christus voor zondaren had geaccepteerd en aan Jezus Christus de hoogste plaats in het universum had gegeven.

(3) De nieuwtestamentische “dag van de Heer” is de dag die de periode van nieuwtestamentische werkelijkheden inleidde.

Lees Hebrëeën 8:6,13; Hebrëeën 10:1.

- De dood van Jezus Christus sloot de oudtestamentische openbaring af.
- De opstanding van Jezus Christus leidde de nieuwtestamentische openbaring in.

In de nieuwtestamentische periode zijn de oudtestamentische schaduwen (illustraties of typen) en profetieën in Jezus Christus vervuld en is de oudtestamentische heilsgeschiedenis tot een einde gekomen! Ook is de oudtestamentische zevende dag (als onderdeel van de oudtestamentische ceremoniële wet) *vervuld* en dus *opgeheven* en *afgeschaft*. In de nieuwtestamentische periode worden de nieuwtestamentische werkelijkheden geopenbaard.

Bijvoorbeeld:

- De dood van Jezus Christus vervulde en verving de oudtestamentische offeranden (Hebrëeën 10:8-10).
- De instelling van het Avondmaal verving het oudtestamentische paasfeest dat herdacht dat God bij het zien van het bloed van het zoenoffer uit genade de zonde voorbijging (1 Korintiërs 11:23-26).
- De doop met water verving de besnijdenis als het zichtbare teken van de onzichtbare doop met de Geest en intrede in Gods genadeverbond (Romeinen 2:28-29; Kolossenzen 2:11-12; Galaten 3:26-29; zie Genesis 17:7,10-11).
- De hemelse hogepriesterschap van Jezus Christus volgens de orde van Melchizedek vervulde en verving het aardse priesterschap volgens de orde van Aäron (Hebrëeën 7:11-28).
- De kruisiging van Jezus Christus vervulde en verving de functie van het voorhangsel van de tempel (Matteüs 27:51) en schafte daarmee de tempel en tempeldienst helemaal af (Johannes 2:19-22; Kolossenzen 2:14; Efeziërs 2:14-15) en verving die door de Gemeente (Kerk) die Hem in geest en waarheid aanbidden (Johannes 4:23-24).
- En de principes van het koninkrijk van God vervingen de burgerlijke wetten van de theocratische volksstaat van Israël (Matteüs 5-7; 8:10-12; 13:40-43; 21:42-44).
- Maar let wel: Gods oudtestamentische volk, Israël, werd niet afgeschaft of vervangen door de nieuwtestamentische Gemeente (Kerk), maar werd voortgezet op een hoger vlak (waarin de Wet en de Profeten niet meer schaduwen zijn, maar vervuld zijn en werkelijkheden zijn geworden) en uitgebreid om gelovigen in Jezus Christus uit alle volken op de aarde op te nemen (Romeinen 1:16; 10:12-13; Efeziërs 2:11-22; 3:2-6; 1 Petrus 2:4-10).
- Op dezelfde wijze verving de dag van de Heer (de eerste dag van de week) de sabbat (de zevende dag van de week) als de dag die afgezonderd (geheiligd) moet worden (van de andere dagen van de week)!

In het Oude Testament kreeg de laatste dag van de week (de zevende dag) bijzondere betekenis als herdenking van de voltooiing van Gods *scheppingswerk* (zie Genesis 2:2-3). Dan werd er gerust en een heilige bijeenkomst gehouden. Maar in het Nieuwe Testament kreeg de eerste dag van de week (de dag van de Heer) bijzondere betekenis als herdenking van de voltooiing van Gods *herschepingswerk* (verlossingswerk) (zie Johannes 19:30; 20:1)! Dan wordt een bijeenkomst gehouden om God te aanbidden, het Avondmaal te vieren, het Woord van God te verkondigen, met elkaar te bidden, met elkaar om te gaan en goede werken buiten de gemeente te doen en levens te redden.

De opstanding van Jezus Christus op de eerste dag van de week was Gods overtuigende bewijs dat Hij het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus aanvaard heeft. Dat maakt de eerste dag van de week zo belangrijk.

Het vierde gebod om de sabbat te houden was gedeeltelijk ceremonieel en daarom moest er een verandering komen in het symbool van de sabbat (zie “de noodzakelijke verandering van de wet” in Hebrëeën 7:12). Het oudtestamentische symbool (de zevende dag) werd verplaatst door het nieuwtestamentische symbool (de eerste dag).

- De zevende dag vierde de voltooiing van Gods *schepping* en het begin van *leven* op de aarde.
- En de eerste dag vierde de voltooiing van Christus’ *herscheping* (verlossing) en het begin van het *eeuwige leven*.

Daarom kreeg de eerste dag van de week grotere betekenis dan de zevende dag. Het symboliseert de triomf van Jezus Christus door Zijn opstanding uit de dood! De dood en opstanding van Jezus Christus vervult de schaduwen, illustraties (typen), profetieën en geschiedenis van de oudtestamentische openbaring en triumfeert zo over de oudtestamentische Wet en Profeten, inclusief de ceremoniële aspecten van het sabbatsgebod.

2. De opgestane Heer Jezus Christus verscheen aan mensen op de eerste dag van de week.

Lees Markus 16:9-14; Johannes 20:26. Andere feiten maken ook duidelijk dat de eerste dag van de week (zondag) belangrijk is in het Nieuwe Testament. Na de opstanding van Jezus Christus vonden de meeste verschijningen van Jezus plaats ook op de eerste dag van de week (zondag).

- Hij verscheen aan Maria van Magdala “’s morgens vroeg op de eerste dag van de week” (Markus 16:9; Johannes 20:11-18)
- Daarna aan de andere vrouwen (Matteüs 28:9).

- Hij verscheen aan Petrus gedurende de middag (Lukas 24:35; 1 Korintiërs 15:5)
- Hij verscheen aan twee andere discipelen van Jezus op weg naar Emmaüs “tegen de avond” (Lukas 24:29)
- Hij verscheen aan tien van Zijn discipelen en hun vrienden “toen het avond was op de eerste dag van de week” (Lukas 24:33,36; Johannes 20:19). Omdat het Johannes Evangelie veel later dan de Synoptische Evangelieën geschreven werd, hield Johannes niet meer rekening met de Joodse berekening van tijd waarin de nieuwe dag al met zonsondergang begon. Dit was de eerste verschijning van Jezus Christus aan een christelijke bijeenkomst of gemeente.
- Hij verscheen aan elf van Zijn discipelen (deze keer met Thomas) een week later ook op de eerste dag van de week (Johannes 20:26).

3. De Heilige Geest werd uitgestort op de eerste dag van de week.

Lees Handelingen 2:1; Leviticus 23:15-16. *De uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren vond ook plaats op de eerste dag van de week (zondag).*

4. De Nieuwtestamentische Gemeente werd op de eerste dag van de week gesticht.

Lees Handelingen 2:42. De eerste christelijke gemeente werd op Pinksteren in Jeruzalem gesticht. God maakte de eerste dag van de week (zondag) een heel bijzondere dag, omdat Jezus Christus op die dag uit de dood opstond, op die dag aan Zijn discipelen verscheen, op die dag de Heilige Geest uitstortte en op die dag de eerste christelijke gemeente stichtte!

5. Christenen gingen door bijeen te komen op de eerste dag van de week.

(1) De Joodse christenen kwamen bijeen op de eerste dag van de week (zondag).

Lees Handelingen 2:42; 21:20-21; 1 Korintiërs 9:19-23. *Vóór* Pinksteren vierden de christelijke gemeenschap onder de Joden de sabbat (zaterdag) samen met andere Joden, omdat zij zich als Joden voelden. Zij kwamen bijeen om het Oude Testament te lezen, te luisteren naar een preek (uitleg van een Bijbelgedeelte) en om te bidden. Maar er is geen aanduiding in het Nieuwe Testament dat de Joodse christenen het Avondmaal op de zevende dag van de week vierden.

Maar *ná* Pinksteren begon de christelijke gemeenschap onder de Joden “de dag van de Heer”(zondag) apart van de andere Joden te vieren. Zij kwamen bijeen om de Schriften te lezen: het Oude Testament bestaande uit de Wet, de Profeten en de Geschriften en de Evangelieën en Brieven van de apostelen (2 Petrus 3:1-2,15-16), om met elkaar te bidden, het Avondmaal te vieren en met elkaar om te gaan (Handelingen 2:42).

(2) De niet-Joodse christenen kwamen bijeen op de eerste dag van de week (zondag).

Lees Handelingen 20:5-12; 1 Korintiërs 16:2. Zij kwamen bijeen om te aanbidden, het Avondmaal te vieren, het Woord te verkondigen en te onderwijzen, om met elkaar om te gaan en gaven te geven.

(3) Christenen bleven altijd bijeenkomen op de eerste dag van de week (zondag).

Lees Openbaring 1:10. De uitdrukking “de dag van de Heer” in Openbaring 1:10 verwijst in de geschriften van de vroege kerkvaders en zelfs in het moderne Grieks altijd naar de eerste dag van de week (zondag). De christenen bleven dus doorgaan om op de eerste dag van de week bijeen te komen (zondagen) en zij noemde die dag “de dag van de Heer”.

Samenvatting. Dus, vanaf de nieuwtestamentische periode beschouwen christenen “de eerste dag van de week” (zondag) als de dag waarop zij de Heer aanbidden, het Avondmaal vieren, en volharden in de leer van de apostelen, de gebeden en de omgang met elkaar.

Pas een paar honderd jaar later heeft de Romeinse keizer, Constantijn, de eerste dag van de week (zondag) tot officiële rustdag in het Romeinse Rijk verklaard. Zijn besluit heeft natuurlijk geen goddelijk gezag. Omdat Jezus Christus de Wet heeft vervuld (Matteüs 5:17), mogen christenen in andere culturen de dag van de Heer ook op een of ander feestdag binnen hun nationale cultuur vieren (bijvoorbeeld, vrijdag). Wat belangrijk is, is het doel van de dag van de Heer, en niet op welke dag van de week het gevierd wordt!

D. HET DOEL VAN DE DAG VAN DE HEER

Inleiding. In de Bijbel wordt de zevende dag van de week (zaterdag) “de sabbat” genoemd en de eerste dag van de week (zondag) “de dag van de Heer”. Er is geen bevel in het Nieuwe Testament dat christenen beveelt de dag van de Heer te houden zoals de sabbat in het Oude Testament. Er is ook geen verbod in het Nieuwe Testament om de eerste dag van de week (de dag van de Heer) te houden als de zevende dag van de week (de sabbat). Christenen door de eeuwen heen hebben zich wel gehouden aan de bedoeling van het bevel om de sabbat te houden (Exodus 20:8-11).

- De christenen handhaafden de wijze principes van de inhoud van het vierde gebod (rusten, op adem komen, bijeen komen, goed doen en levens redden),
- maar hebben de vorm van het vierde gebod (de zevende dag van de week) afgeschaft en vervangen door de eerste dag van de week!

Omdat er in het Nieuwe Testament geen duidelijk bevel is om “de dag van de Heer” te houden zoals er in het Oude Testament wel een bevel was om de sabbat te houden, zijn de volgende alleen maar richtlijnen voor christenen wat ze

moeten doen of laten op de dag van de Heer. Maar deze activiteiten mogen geen “nieuwe wetten” of “een last” voor christenen worden!

1. Het doel van de dag van de Heer is om de voltooiing van het verlossingswerk van Christus (Zijn opstanding, uitstorting van de Heilige Geest en voortdurende tegenwoordigheid) met vreugde te vieren.

2. Het doel van de dag van de Heer is om uit te rusten van hun werk, zelf geestelijk te groeien, met andere christenen om te gaan en God te aanbidden en te dienen.

(1) Christenen mogen “de dag van de Heer” voor zichzelf gebruiken om God te ontmoeten en geestelijk te groeien in gerechtigheid en heiligheid.

Lees Jesaja 56:6-7; Jesaja 58:13-14. Het doel van de dag van de Heer is niet om je eigen weg te gaan en te doen wat je maar wil, maar om de wil van God te doen en Hem te behagen. Christenen behoren hun vreugde niet in zichzelf, maar in de Heer te vinden. Het doel van de dag van de Heer is om God lief te hebben, te aanbidden en te dienen met gerechtigheid en heiligheid!

(2) Christenen mogen op “de dag van de Heer” samen met andere christenen God ontmoeten.

Lees Leviticus 23:3; Handelingen 2:42; Handelingen 20:5-12; Hebreeën 10:24-25. Het doel van de dag van de Heer is om een heilige bijeenkomst te hebben, het Avondmaal te vieren, het Woord te verkondigen en te onderwijzen, met elkaar te bidden en met elkaar om te gaan.

(3) Christenen mogen op “de dag van de Heer” actief betrokken zijn in goed doen en levens redden.

Lees Markus 3:4; Jesaja 58:6-12; Lukas 4:16-21. Het doel van de dag van de Heer is niet om niets te doen (of geen werk te doen), maar om goed te doen en levens te redden. Bijvoorbeeld, mensen helpen met voeding en kleding, met evangelie verkondiging of bevrijding (van occulte machten en valse godsdienst).

(4) Christenen mogen op de dag van de Heer rusten van hun werk.

Lees Exodus 23:12; Markus 2:18-27. Het doel van de dag van de Heer is dat christenen rusten van hun normale werk door de week en op adem komen. Het is goed voor een mens om over zijn leven na te denken, te ontspannen, en familie en vrienden te ontmoeten. Het doel van de dag van de Heer is om de mens te helpen en niet om een last op de mens te leggen.

3. Het doel van de dag van de Heer is om elke dag te leven met het oog op de eeuwigheid.

Lees Hebreeën 4:9-11; Openbaring 14:13. “Er blijft dus nog een sabbatsrust over voor het volk van God.” Er staat niet: “een sabbatsdag”, maar “een sabbatsrust”! Dit Bijbelgedeelte leert niet dat de zevende dag van de week (zaterdag) als een rustdag (een oudtestamentische “sabbat”) gehouden dient te worden. Het leert dat de eeuwige rust voor christenen nog in de toekomst ligt. “De sabbatsrust” is een uitdrukking voor de hemel of de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Als christenen hun taak op deze aarde voltooid hebben, betreden zij Gods rust en mogen dan rusten van al hun werk op de aarde (Openbaring 14:13), evenals God rustte van Zijn scheppingswerk op de aarde. Omdat christenen weten dat deze eeuwige rust voor hen in de toekomst ligt, leggen zij zich erop toe om God hier op de aarde te vertrouwen en te gehoorzamen!

Christenen mogen niet door hun ongeloof en ongehoorzaamheid nalaten om Gods sabbatsrust binnen te gaan, zoals de Joden dat wel deden. Niet alleen op “de dag van de Heer”, maar elke dag kijken christenen vooruit met vreugdevolle verwachting naar de eeuwige rust voor het volk van God! Dit verklaart ook waarom de bovengenoemde doelen niet beperkt mogen worden tot de eerste dag van de week (de dag van de Heer). De doelen zijn:

- God liefhebben, aanbidden en dienen
- andere christenen ontmoeten om elkaar aan te sporen tot liefde en goede werken (Hebreeën 10:24-25)
- Gods Woord bestuderen, bespreken, verkondigen en onderwijzen
- goede werken doen (Galaten 6:9-10)
- levens redden (Markus 3:4)
- discipelen maken (Matteüs 28:19).

Deze activiteiten zijn ook voor elke dag van de week!

5	GEBED (8 minuten)	[REACTIES] GEBED IN ANTWOORD OP GODS WOORD
----------	--------------------------	---

Bid met elkaar als antwoord op wat God zegt. Laat iedereen in de kring om de beurt kort (in één of twee zinnen) bidden en naar God toe reageren op wat hij in deze bijeenkomst van Hem leerde.

6	VOORBEREIDING (2 minuten)	[OPDRACHTEN] VOOR DE VOLGENDE BIJEEENKOMST
----------	----------------------------------	---

Deel de voorbereiding voor de volgende keer uit op een strookje papier of laten de groepsleden het opschrijven.

1. Toewijding. Wijd je toe om steeds discipelen te maken en de gemeente van Jezus Christus op te bouwen.
2. Verkondig, onderricht of bestudeer de studie over “De dag van de Heer” – de dag voor rust, gemeenschap en bediening” samen met een persoon of een kleine groep mensen.
3. Persoonlijke tijd met God. Houd stille tijd met God uit ongeveer een half hoofdstuk per keer uit **2 Korintiërs 7 - 10**. Maak gebruik van het uitgekozen Bijbelvers of de favoriete waarheid methode en maak korte aantekeningen.
4. Memorisatie. **Repeteer de laatste 5 Bijbelverzen uit Johannes**. (1) Johannes 1:14, (2) Johannes 1:16, (3) Johannes 2:25, (4) Johannes 3:16, (5) Johannes 4:24.
5. Bijbelstudie. Bereid de volgende Bijbelstudie thuis voor. **Johannes 4**. Maak gebruik van de vijf stappen methode en maak korte aantekeningen.
6. Gebed. Bid voor iemand of iets deze week en zie uit naar wat God doet (Psalm 5:4).
7. Houd je aantekeningen over bouwen van de gemeente van Christus goed bij. Doe dat ook met je aantekeningen over stille tijd, memorisatie en deze opdracht.